

การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย
“โรงเรียนไผ่โล่ ปลอดภัย มีคุณภาพ”
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*
THE DEVELOPMENT MODEL OF SUPERVISION MONITORING,
AND EVALUATION FOR POLICY IMPLEMENTATION
OF THE SAKON NAKHON PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

สนธยา หลักทอง*, รังสรรค์ มณฑล, สุภาพ ช่างสอน, สิงห์ประเสริฐ นาคโคตรคำ, พลชัย ชุมปัญญา

Sonthaya Lakhthong*, Rangsan Mondal, Suphap Changson, Singprasert Nakkhotkham, Ponchai Chumpunya

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 สกลนคร ประเทศไทย

Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2, Sakon Nakhon, Thailand

*Corresponding author E-mail: itecsakon2@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย และศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไผ่โล่ ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยและพัฒนา แบ่งเป็น 2 ระยะ ได้แก่ การพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ คู่มือฯ และแอปพลิเคชัน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และการศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศฯ เป้าหมายเป็นโรงเรียนในสังกัด จำนวน 243 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการ จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แนวทางการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 2) แบบนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กรอบการดำเนินการ 4) กลไกและระบบสนับสนุน 5) กระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การประชุมชี้แจง การดำเนินการตามแผน การรายงานผล และการนำผลไปใช้ และ 6) การวัดและประเมินผล ส่วนผลการใช้รูปแบบ พบว่า ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับดีเด่น เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านโอกาสทางการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน และด้านคุณภาพของผู้เรียน ตามลำดับ และผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบฯ คู่มือฯ และแอปพลิเคชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศ, การติดตามและประเมินผล, การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

Abstract

This research aimed to develop a model for supervision, monitoring and evaluation of policy implementation and to study the results of using the model for supervision, monitoring

* Received July 11, 2024; Revised December 13, 2024; Accepted December 19, 2024

and evaluation of policy implementation of Safe and Quality Schools of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office 2. This research used research and development methods, divided into 2 phases: development of the supervision model, manual and application. The informants were 20 stakeholders, and 9 experts. The study of the results of using the supervision model was conducted with the target group of 243 schools under the organization. The sample group was the executive committee, 70 persons. The instruments used were 1) Expert Seminar Guidelines, 2) Supervision, Monitoring and Evaluation Model for Policy Implementation and 3) Satisfaction Assessment. The statistics used for quantitative data analysis were mean, percentage and standard deviation. The qualitative data were analyzed using content analysis. The results of the research found that the developed model consisted of 1) Principles, 2) Objectives, 3) Implementation framework, 4) Mechanisms and support systems and 5) Processes, including planning, briefing meetings, implementation of plans, reporting results and implementation of results, and 6) Measurement and evaluation. As for the results of using the model, it was found that the results of supervision, monitoring and evaluation of the operations were at an outstanding level. When considering each aspect, it was found that the aspect of educational opportunity had the highest average score, followed by the aspect of safety, the aspect of organizing an atmosphere and environment conducive to learning, the aspect of important characteristics of the learners and the aspect of the quality of the learners, respectively. And the results of the evaluation of satisfaction with the model, manual and application were at the highest level overall.

Keywords: Supervision Model, Monitoring and Evaluation, Policy Implementation

บทนำ

การศึกษาของประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปมากในทศวรรษที่ผ่านมาอันสืบเนื่องจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นำไปสู่การรวบรวมหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณจำนวนมาก ด้วยเจตนารมณ์การเปลี่ยนแปลงเป็นไปเพื่อปฏิรูปการศึกษาอันมีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพพลเมืองของประเทศ แต่ผลลัพธ์ที่คาดหวังยังไม่บรรลุแต่อย่างใด (ประวิต เอรารวรรณ์, 2560) ในทางตรงกันข้ามกลับมีสัญญาณที่น่าห่วงใยจากผลของการประเมินคุณภาพผู้เรียนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ทั้งนี้ เนื่องมาจากการออกแบบระบบให้รัฐเป็นผู้จัดการศึกษาโดยส่วนใหญ่ การกำหนดนโยบายหรือมาตรการแก้ปัญหาแบบแยกส่วน รวมทั้งปัจจัยและเงื่อนไขของระบบการศึกษาแบบเดิมที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นที่ทราบกันดีว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่ดี โดยมีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560) ในมาตรา 54 ที่กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาทั้งปวงมุ่งหมายให้เยาวชนของชาติเป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ มีความสามารถเชี่ยวชาญตามความถนัดของตน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาเยาวชนของชาติเพื่อเป็นทุนมนุษย์ที่สมบูรณ์และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าเพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศ ที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” จึงมีการกำหนดแผนการปฏิรูปการศึกษาขึ้น ได้แก่ การปฏิรูประบบการศึกษาและการเรียนรู้โดยรวมของประเทศ โดยร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งการปฏิรูปการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศเพื่อสนับสนุนการบรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้ในด้านต่าง ๆ เนื่องด้วยการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ ดังนั้น แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาก็เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในทุกด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ ด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และด้านขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้

เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายการพัฒนาการศึกษาให้เกิดคุณภาพมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณภาพของผู้เรียน เพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าผู้เรียนจะต้องมีคุณภาพและเป็นไปตามมาตรฐานที่หลักสูตรทั้งในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด รวมถึงมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งการกำหนดนโยบายนับได้ว่าเป็นกลยุทธ์หรือแผนการดำเนินการที่มีการดำเนินการอย่างรอบคอบและเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ โดยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพมีหลักการสำคัญคือจะต้องมีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างผู้กำหนดนโยบายกับผู้นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม ซึ่งรวมถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ ทรัพยากร และกลไก รวมทั้งระบบการสนับสนุน เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งใจไว้เข้าสู่การทำให้บรรลุเป้าหมายหรือจุดประสงค์ การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติเป็นการดำเนินการที่จะต้องมีความเกี่ยวข้องและการประสานงานของผู้มีส่วนร่วม หน่วยงาน และปัจจัยรวมทั้งบริบทของแต่ละองค์กร ในระหว่างการดำเนินการอาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์ ซึ่งการนิเทศ ติดตามและประเมินผล นับเป็นกระบวนการหนึ่งที่มีสำคัญในกระบวนการบริหารจัดการและการดำเนินงานของทุกองค์กรและเป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสำเร็จในการดำเนินการส่งผลให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและรับรู้ผลการดำเนินการและทำให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและเป็นระบบโดยมุ่งเน้นการพัฒนา ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษา การพัฒนาและการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่น ๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นความไว้วางใจของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนนำไปสู่การลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง

การดำเนินการที่กล่าวมาจะเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ซึ่งครอบคลุมพื้นที่การปกครองจำนวน 7 อำเภอ มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 255 โรงเรียน ในจำนวนนี้มีโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน จำนวน 139 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 54.51 และมีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนขึ้น เนื่องจากอัตราการเกิดของประชากรลดต่ำลง รวมทั้งมีการตั้งสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และโรงเรียนเอกชนในพื้นที่จำนวนมาก จึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่จะต้องเร่งพัฒนาโรงเรียนในสังกัดให้มีคุณภาพเพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนส่งบุตรหลานเข้ามาเรียน สร้างโอกาสและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2, 2566) จากผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษา โดยศึกษานิเทศก์ในปีการศึกษา 2565 ที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนในสังกัดทั้ง 255 แห่ง ได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนปฏิบัติการนิเทศประจำปีการศึกษาอย่างน้อยโรงเรียนละ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 100 ผลจากการนิเทศสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษา ได้แก่ ครูไม่ครบชั้น ไม่ตรงตามวิชาเอก สื่อและเทคโนโลยีสำหรับการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณ เป็นต้น (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา, 2566) เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพในด้านการจัดการศึกษาโดยเน้นการบริหารจัดการแบบองค์รวม จึงได้กำหนดนโยบาย “โรงเรียนใจใส ปลอดภัย มีคุณภาพ” โดยมีการดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยของ (ชาครีย์ คณอง, 2559); (วรวิญญูภรณ์

ชาลีรักษ์, 2564); (ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ และบุญชม ศรีสะอาด, 2563) พร้อมทั้งประชุมระดมสมองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่อกำหนดขอบเขตและเป้าหมายพร้อมทั้งสร้างและพัฒนาตัวชี้วัดสำหรับการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ด้วยเหตุผลดังกล่าวในบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ที่มีหน้าที่ในดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษารวมทั้งมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไฉไล ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 โดยประยุกต์ใช้ (วาโร เพ็งสวัสดิ์, 2553)

ซึ่งผลจากการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการช่วยเหลือ สนับสนุน และส่งเสริมสถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผลจากการนิเทศ ติดตามและประเมินผลจะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไฉไล ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไฉไล ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไฉไล ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน จำนวน 20 คน
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา 2 คน ด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 2 คน ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน จำนวน 2 คน และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวข้องไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสังคมโดยทั่วไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกเอกสาร ร่างรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และและเอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
2. ศึกษาสภาพและบริบททั่วไปในการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

3. นำผลจากการศึกษาในขั้นที่ 1 และ 2 มาয়กร่างรูปแบบโดยกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กรอบการดำเนินการ 4) กลไก 5) ระบบสนับสนุน 6) กระบวนการ และ 7) การวัดและประเมินผล แล้วจัดทำเอกสารประกอบรูปแบบ ได้แก่ คู่มือการดำเนินการ แบบนิเทศ ติดตามและประเมินผล แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชันเพื่อสนับสนุนการดำเนินการ

4. จัดสนทนากลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่ม ผู้อำนวยการสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอน จำนวน 20 คน เพื่อตรวจสอบและยืนยันองค์ประกอบของรูปแบบที่สร้างขึ้น

5. ดำเนินการปรับปรุงตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากผลการสนทนากลุ่ม โดยปรับภาพแสดงรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ให้ดูง่าย ปรับขนาดตัวอักษร และปรับปรุงการเขียนคำอธิบายองค์ประกอบของรูปแบบให้กระชับยิ่งขึ้น

6. ดำเนินการตรวจสอบและรับรองรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน

7. ดำเนินการปรับปรุงรูปแบบตามคำแนะนำรวมทั้งข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมองค์ประกอบที่ 4) กลไก และองค์ประกอบที่ 5) ระบบสนับสนุน ให้เป็นองค์ประกอบเดียวกัน และเพิ่มเติมคำแนะนำในการใช้แอปพลิเคชันในประเด็นข้อดีและข้อจำกัดของแอปพลิเคชัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

ระยะที่ 2 การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ สถานศึกษาทุกแห่งที่มีการจัดการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 243 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (อ.ก.ต.ป.น.) ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำนวน 70 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย และเอกสารประกอบ แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการตาม กรอบการดำเนินการ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 โดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนน 90 คะแนน ขึ้นไป	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีเด่น
คะแนน 80 - 89.99 คะแนน	ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก
คะแนน 70 - 79.99 คะแนน	ผลการประเมินอยู่ในระดับดี
คะแนน 60 - 69.99 คะแนน	ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้
คะแนน 59.99 คะแนน ลงมา	ผลการประเมินอยู่ในระดับปรับปรุง

2. แบบประเมินความพึงพอใจของคณะอนุกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และทำการทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

3. แอปพลิเคชันเพื่อสนับสนุนการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย โดยคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (อ.ก.ต.ป.น.) ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. สอบถามความพึงพอใจของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. แบบประเมินความพึงพอใจของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีต่อรูปแบบ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน โดยใช้สถิติ พื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไผ่โล่ ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 มีผลการวิจัยและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไผ่โล่ ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า รูปแบบ ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กรอบการดำเนินการ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัย ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน และ ด้านโอกาสทางการศึกษา 4) กลไกและระบบสนับสนุน ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ คู่มือการดำเนินการ และ แอปพลิเคชัน 5) กระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การประชุมชี้แจง การดำเนินการตามแผน การรายงาน ผล และการนำผลไปใช้ และ 6) การวัดและประเมินผล แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไผ่ ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2

2. ผลการใช้รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย
 - 2.1 ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไผ่ ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 รายด้าน ดังตารางที่ 1 - 2

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานร้อยละของผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 รายด้าน

ประเด็น/รายการนิเทศ ติดตามและประเมินผล	ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล		
	$\bar{X}\%$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	91.92	11.15	ดีเด่น
2. ด้านความปลอดภัย	93.79	10.11	ดีเด่น
3. ด้านคุณภาพของผู้เรียน	87.78	11.96	ดีมาก
4. ด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน	91.59	10.46	ดีเด่น
5. ด้านโอกาสทางการศึกษา	94.36	9.79	ดีเด่น
รวม	91.11	11.20	ดีเด่น

จากตารางที่ 1 ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ยร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินการตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 รายด้าน พบว่า ในภาพรวมมีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับดีเด่น มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ($\bar{X}\% = 91.11$, S.D. = 11.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านโอกาสทางการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ สูงสุด ($\bar{X}\% = 94.36$, S.D. = 9.79) อยู่ในระดับดีเด่น รองลงมาเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านความปลอดภัย ($\bar{X}\% = 93.79$, S.D. = 10.11) อยู่ในระดับดีเด่น ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X}\% = 91.92$, S.D. = 11.15) อยู่ในระดับดีเด่น และด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน ($\bar{X}\% = 91.59$, S.D. = 10.46) อยู่ในระดับดีเด่น ส่วนด้านคุณภาพของผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด ($\bar{X}\% = 87.78$, S.D. = 11.96) อยู่ใน ระดับดีมาก

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามระดับคุณภาพ (n = 243)

ระดับ คุณภาพ	กรอบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการ										ภาพรวม	
	1. การจัด บรรยากาศและ สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการ เรียนรู้		2. ความ ปลอดภัย		3. ด้าน คุณภาพของ ผู้เรียน		4. ด้าน คุณลักษณะที่ สำคัญของ ผู้เรียน		5. ด้านโอกาส ทางการศึกษา			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
ดีเด่น	164	67.49	160	65.84	97	39.92	152	62.55	194	79.84	158	65.02
ดีมาก	68	27.98	76	31.28	94	38.68	83	34.16	42	17.28	73	30.04
ดี	7	2.88	5	2.06	46	18.85	7	2.88	4	1.65	10	4.12
พอใช้	3	1.23	2	0.82	6	2.47	1	0.41	2	0.82	1	0.41
ปรับปรุง	1	0.41	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	0.41	1	0.41
รวม	243	100	243	100	243	100	243	100	243	100	243	100

จากตารางที่ 2 ซึ่งแสดงจำนวนและค่าร้อยละของผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม นโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในรายด้านและภาพรวม พบว่า

ด้านบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินการตามนโยบาย ในระดับดีเด่น จำนวน 164 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.49 ระดับดีมาก จำนวน 68 โรงเรียน

คิดเป็นร้อยละ 27.98 ระดับดี จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.88 ระดับพอใช้ จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.23 และระดับปรับปรุง จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41

ด้านความปลอดภัย มีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ในระดับดีเด่น จำนวน 160 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.84 ระดับดีมาก จำนวน 76 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.28 ระดับดี จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.06 ระดับพอใช้ จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.82

ด้านคุณภาพของผู้เรียน มีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ในระดับดีเด่น จำนวน 97 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.92 ระดับดีมาก จำนวน 94 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 38.68 ระดับดี จำนวน 46 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 18.85 ระดับพอใช้ จำนวน 6 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.47

ด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน มีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ในระดับดีเด่น จำนวน 152 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.55 ระดับดีมาก จำนวน 83 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.16 ระดับดี จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.88 ระดับพอใช้ จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41

ด้านโอกาสทางการศึกษา มีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ในระดับดีเด่น จำนวน 194 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 79.84 ระดับดีมาก จำนวน 42 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 17.28 ระดับดี จำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 1.65 ระดับพอใช้ จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.82 และระดับปรับปรุง จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41

ในภาพรวม พบว่า โรงเรียนในสังกัดที่รับการประเมินทั้งสิ้น 243 โรงเรียน ผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย พบว่า มีผลการดำเนินการอยู่ในระดับดีเด่น จำนวน 158 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.02 ระดับดีมาก จำนวน 73 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.04 ระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.12 ระดับพอใช้ จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41 และระดับปรับปรุง จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41

2.2 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะอนุกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน ในภาพรวม แสดงผลดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของคณะอนุกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน ในภาพรวม

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
รูปแบบ	4.54	0.58	มากที่สุด
คู่มือการดำเนินการ	4.56	0.84	มากที่สุด
แอปพลิเคชัน	4.63	0.80	มากที่สุด
รวมทุกด้าน	4.58	0.74	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ซึ่งแสดงผลการประเมินความพึงพอใจของคณะอนุกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อแอปพลิเคชัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.80) รองลงมา ได้แก่ ความพึงพอใจที่มีต่อคู่มือการดำเนินการ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.84) ส่วนความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.58)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่ารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียน ปลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กรอบการดำเนินการ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัย ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน และด้านโอกาสทางการศึกษา 4) กลไกและระบบสนับสนุน ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินการ คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน 5) กระบวนการ ประกอบด้วย การวางแผน การประชุมชี้แจง การดำเนินการตามแผน การรายงานผล และการนำผลไปใช้ และ 6) การวัดและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนารูปแบบ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัยและพัฒนา โดยเริ่มจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการพัฒนารูปแบบ ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ รวมทั้งแนวทางในการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน นำมาสู่การร่างรูปแบบและเอกสารประกอบรูปแบบ แล้วดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ หลักจากนั้นจึงนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลอง (บุญชม ศรีสะอาด, 2553); (วโร เฟิงส์วีสต์, 2553); (จิระภา ธรรมนำสีล, 2562) ขั้นตอนในการพัฒนารูปแบบว่ามี 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างหรือพัฒนารูปแบบ และขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบ นอกจากนี้ในส่วนของการพัฒนารูปแบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศน์ศิริพันธ์ สว่างบุญ และบุญชม ศรีสะอาด ที่พบว่า รูปแบบการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แยกการประเมินออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การประเมินการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัยในการนำแผนกลยุทธ์มาสู่การปฏิบัติตามหลักการประเมินแบบสมดุล 2) การประเมินการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งพิจารณาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก 3) การประเมินเว็บไซต์มหาวิทยาลัย 4) การประเมินโรงเรียนสาธิตในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ 5) การติดตาม ตรวจสอบและประเมินที่เป็นปัจจุบัน (ทศน์ศิริพันธ์ สว่างบุญ และบุญชม ศรีสะอาด, 2563) ซึ่งรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กรอบการดำเนินการ 4) กลไกและระบบสนับสนุน 5) กระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การประชุมชี้แจง การดำเนินการตามแผน การรายงานผล และการนำผลไปใช้ และ 6) การวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัยที่พบว่าผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 จำแนกตามระดับคุณภาพ ในภาพรวม พบว่า โรงเรียนในสังกัดที่รับการประเมินทั้งสิ้น 243 แห่ง มีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย ในระดับดีเด่น จำนวน 158 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.02 ระดับดีมาก จำนวน 73 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.04 ระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.12 ระดับพอใช้ จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41 และระดับปรับปรุง จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากภายหลังจากการประกาศนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินการอย่างเป็นระบบภายใต้หลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายด้วยวิธีการและช่องทางที่หลากหลาย เช่น การประชุมชี้แจง การใช้สื่อสังคมออนไลน์ การใช้สื่ออินโฟกราฟิก สื่อวีดิทัศน์ พร้อมทั้งจัดทำแนวทางสำหรับการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายดังกล่าว ส่งผลให้ผลการดำเนินการนโยบายของสถานศึกษาในสังกัดมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการศึกษาของเอสเนอร์และคณะ (Esther, K. et al., 2017); (Pamela, A. M., 2007); (วรัญญูภรณ์ ชาลีรักษ์, 2564) ที่ได้สรุปปัจจัยความสำเร็จของการนำ

นโยบายสู่การปฏิบัติ ปัจจัยหนึ่งคือการสื่อสารสร้างความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการให้ข้อมูลและนโยบายที่เข้าใจได้ง่ายและชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจและปฏิบัติตามนโยบายอย่างถูกต้อง

และจากผลการวิจัยที่พบว่าความพึงพอใจของคณะอนุกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษาที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และ แอปพลิเคชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบและแอปพลิเคชัน มีขั้นตอนและกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ ส่งผลให้รูปแบบ คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชันมีคุณภาพ ตรงกับความต้องการในการใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับ ชาศรีย์ คะนอง ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจหลังการใช้รูปแบบการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ด้านทักษะการคิด ขั้นสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบแผนที่ผลลัพธ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ชาศรีย์ คะนอง, 2559)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย พบว่า รูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย “โรงเรียนไผ่โล ดลอดภัย มีคุณภาพ” ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กรอบการดำเนินการ ได้แก่ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านความปลอดภัย ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่สำคัญของผู้เรียน และด้านโอกาสทางการศึกษา 4) กลไกและระบบสนับสนุน ได้แก่ คณะกรรมการฯ คู่มือฯ และแอปพลิเคชัน 5) กระบวนการ แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การวางแผน ขั้นที่ 2 การประชุมชี้แจง ขั้นที่ 3 การดำเนินการตามแผน ขั้นที่ 4 การรายงานผล และ ขั้นที่ 5 การนำผลไปใช้ และ 6) การวัดและประเมินผล โดยมีผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ตามนโยบาย พบว่า โรงเรียนในสังกัดได้รับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบายครบทุก โรงเรียน โดยมีผลการประเมิน ในระดับดีเด่น จำนวน 158 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 65.02 ระดับดีมาก จำนวน 73 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 30.04 ระดับดี จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 4.12 ระดับพอใช้ จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41 และระดับปรับปรุง จำนวน 1 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 0.41 และผลการประเมิน ความพึงพอใจของคณะอนุกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาที่มีต่อรูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย คู่มือการดำเนินการ และแอปพลิเคชัน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ในครั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2 ควรให้การช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนที่ผลการดำเนินการในระดับพอใช้ ระดับปรับปรุง รวมทั้ง ให้ขวัญกำลังใจสำหรับโรงเรียนที่มีผลการดำเนินการในระดับดีเด่น และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ ควรนำ รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเป็นแนวทางสำหรับการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามนโยบาย รวมทั้งมี ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบาย โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแบบเสมือนจริง หรือเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ 2) ควร ศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตาม นโยบาย

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2566). รายงานผลการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 2.
- จิระภา ธรรมนำศีล. (2562). การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาของเด็กปฐมวัย. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการนิเทศการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชาครีย์ คชนอง. (2559). การพัฒนารูปแบบการกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ด้านทักษะการคิดขั้นสูงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : การประยุกต์แนวคิดการประเมินแบบแผนที่ผลลัพธ์. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 12(2), 195-207.
- ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ และบุญชม ศรีสะอาด. (2563). รูปแบบการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 15(1), 422-437.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2560). ปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบเพื่อคนทั้งมวล Education Reform for All. วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 4(1), 57-70.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก 1-90. (6 เมษายน 2560)
- วรัญญกรณ์ ชาลีรักษ์. (2564). รูปแบบติดตามและประเมินการดำเนินงานตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน “วิถีใหม่ วิถีคุณภาพ”. ใน รายงานวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, กระทรวงศึกษาธิการ.
- วาโร เฟิงส์วส์ดี. (2553). การวิจัยพัฒนารูปแบบ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2(4), 1-16.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. (2566). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 - 2570. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.
- Esther, K. et al. (2017). Balancing Relations and Results in Regional Networks of Public-Policy Implementation. Journal of Public Administration Research and Theory, 27(4), 676-691.
- Pamela, A. M. (2007). Intraorganizational Implementation Research: Theory and Method. Journal of Public Administration Research and Theory, 17(4), 553-566.